

14.11.2018

Viite: TEM058:002018 / TEM/2072/03.0101/2018

**Carunan lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi maakaasumarkkinalain muuttamisesta ja laiksi sähkömarkkinalain 56 §:n muuttamisesta**

Kiitämme mahdollisuudesta lausua koskien sähkömarkkinalain 56 §:n muuttamista. Alla esitämme keskeiset näkemyksemme esitettyyn lakimuutokseen.

**Sähkönjakelun hinnoittelun tulisi olla kustannusvastaavaa ja kulutusmaksuilla ei tulisi nykyistä enempää subventoida sähköntuotantoa**

Sähkömarkkinalain 24 §:ssä säädetään, että "*Verkkopalvelujen myyntihintojen ja -ehtojen sekä niiden määräytymisperusteiden on oltava tasapuolisia ja syrjimättömiä kaikille verkon käyttäjille.*" Pidämme tärkeänä lähtökohtana, että jakeluverkkoyhtiöiden hinnoittelu perustuu kustannusvastaavuuteen ja tämän tulisi olla kantava periaate hinnoittelua sekä siihen liittyvää lainsäädäntöä kehitettäessä. Tämä on mielestämme erityisen tärkeää monopoliasemassa toimiville yhtiöille, joiden hinnoittelulta vaaditaan asiakkaiden ja yhteiskunnan toimesta avoimuutta, läpinäkyvyyttä ja syrjimättömyyttä. Esitetty lainmuutos ei mielestämme edistä näitä tavoitteita, vaan päinvastoin, johtaa nykyistä suurempaan epätasapainoon niin sanottujen tuotantoliittymien ja kulutusliittymien välillä.

Edellisen lisäksi Sähkömarkkinalain 56 §:ssä säädetään tällä hetkellä seuraavasti "*Sähköntuotantoon käytetyt verkkopalvelut on hinnoiteltava jakeluverkossa tämän osan muiden säännösten estämättä seuraavasti: 1) pienimuotoisen sähköntuotannon sähköverkkoon liittamisestä veloittettavaan maksuun ei saa sisällyttää sähköverkon vahvistamisesta aiheutuvia kustannuksia; ja 2) sähkön tuotannolta veloittavilla jakelumaksuilla tulee kattaa suhteellisesti pienempi osuus jakeluverkon kustannuksista kuin sähkön kulutukselta perittävillä jakelumaksuilla.*" Kannatamme uusiutuvan energiantuotannon edistämistä sekä lisäämistä mutta emme pidä parhaana vaihtoehtona tukea tuotantoa siirtohinnoittelun kautta. Jos tukea tarvitaan, voidaan se tehdä muilla keinoilla. Jo nyt sähkömarkkinalain 56§ johtaa pien- ja keskijänniteverkossa tuotantoliittymien subventointiin kulutusliittymien kautta ja olemme huolissamme siitä, että subvention mahdollisesti lisääntyessä laskun maksavat lopulta muut jakeluverkon asiakkaat.

**Pienimuotoisen tuotannon määritelmän tulisi pysyä muuttumattomana ja uusittua 56§:ä soveltaa vain siihen**

Hallituksen esityksestä jää epäselväksi, onko uudistuksen myötä tarkoitus soveltaa mahdollisesti uudistettavaa Sähkömarkkinalain 56§:ä kokonaisuudessaan vain pienimuotoiseen sähköntuotantoon (SML 3§, 14 *pienimuotoisella sähköntuotannolla tarkoitetaan voimalaitosta tai usean voimalaitoksen muodostamaa kokonaisuutta, jonka teho on enintään kaksi megavolttiampeeria*). Kyseisen 56§:n vaikutus tuotannolta kulutukselle siirrettyihin jakelumaksuihin on pysynyt kohtuullisena niin kauan kun kyse on ollut vain pienimuotoisesta tuotannosta (SML 3§, 14) sekä vain keski- ja pienjänniteverkkoon liitetystä tuotannosta. Jos tähän otetaan mukaan myös suurjännitteiseen jakeluverkkoon liitetty, ja erityisesti muukin kuin pienimuotoinen tuotanto, muuttuu vaikutus ja sitä kautta subventio huomattavasti suuremmaksi. Tätä emme pidä tavoiteltavana pyrkimyksenä.

14.11.2018

**Valtioneuvoston sähkömarkkina-asetuksen 5§:ssä nyt olevaa kattohintaa tulisi jatkossakin soveltaa vain pienimuotoiseen keski- ja pienjänniteverkon tuotantoon**

Hallituksen esityksestä jää myös epäselväksi se, onko sen mahdollisesti toteutuessa tai myöhemmin tarkoitus muuttaa tai päivittää myös Valtioneuvoston sähkömarkkina-asetuksen 5§:n sisältöä ja onko tarkoitus nyt tai myöhemmin laajentaa sen nykyisin sisältämä "kattohinta" koskemaan myös suurjännitteistä jakeluverkkoa ja sen tuotantoliittymiä (muut kuin pienimuotoinen tuotanto). Mikäli näin on tarkoitus tehdä, haluamme korostaa, että tällaista "kattohintaa" asetettaessa on tärkeää varmistaa sen kattavan minimisään kantaverkosta tuotannolle vyöryvät välittömät kustannukset. Nyt asetuksen 5§:ssä oleva 0,7 €/MWh ei tähän riitä. On hyvä myös huomata, että nykyisin 56§:n pohjalta jakeluverkkoon liittyneen tuotannon myötä kuluttajille tulevat "lisämaksut" eivät vielä ole merkittäviä, johtuen pienimuotoisen tuotannon määritelmästä. Mikäli nyt esillä olevan SML 56 §:n laajentaminen suurjännitteiseen jakeluverkkoon sekä muuhun kuin pienimuotoiseen tuotantoon (SML 3§, 14) aiheuttaa myös sähkömarkkina-asetuksen 5 §:n eli 0,7 €/MWh kattohinnan soveltamisen suurjännitteiseen jakeluverkkoon liittyneeseen tuotantoon muuttaa se tätä tilannetta merkittävästi. Näin siksi, että suurjännitteiseen jakeluverkkoon on liittynyt ja tulee edelleen liittymään huomattava määrä kymmenien megawattien tuotantolaitoskokonaisuuksia.

**Lakimuutoksen vaikutukset ovat suurempia niille yhtiöille, joilla on paljon tuotantoasiakkaita suhteessa kulutusasiakkaisiin**

Lakimuutoksen vaikutuksen arvioinnissa on todettu vain ylätasolla: "Sähkömarkkinalain 56 §:ään ehdotettu muutos vaikuttaisi suurjännitteistä jakeluverkkoa operoivien verkonhaltijoiden sähköntuotannolta ja –kulutukselta kerättyjen jakelumaksujen väliseen keskinäiseen suhteeseen. Sähköntuotannon jakelumaksujen ylärajan asettaminen nostaisi sähkönkulutukselta kerättävien jakelumaksuja sellaisissa siirtoverkoissa, joissa verkonhaltija joutuisi laskemaan tuotannolta keräämiään jakelumaksuja." Kuluttaja-asiakkaiden kannalta katsottuna olisi kohtuullista, että suurjännitteiseen jakeluverkkoon liittyneiltä tuottajilta voitaisiin kerätä kustannukset jotka nämä aiheuttavat. Aiheuttamisperiaatteenkin mukaan laskettuna ja ääritapauksessakin nämä olisivat edelleen suhteellisesti selvästi pienemmät kuin sähkön kulutukselta perittävä osuus (tuotannolle kohdistuisi vain osa 110 kV verkko-omaisuudesta aiheutuvasta kustannuksesta, ei keskijännite- ja pienjänniteverkkojen kustannuksia). Lisäksi lakia säädettäessä on hyvä huomata, että tilanteessa, jossa verkkoyhtiö operoi vain tuotantopainotteista suurjännitteistä jakeluverkkoa, joille sovelletaan kattohinnoittelua mutta asiakkaita on vähän, voi korotuspaine sähkönkulutuksen maksuille olla merkittävä. Caruna Oy:n tapauksessa muutoksesta syntyvä korotuspaine jakautuisi sekä suurjännitteisen jakeluverkon että jakeluverkon kulutusasiakkaille.

Lisätietoja: [noora.neilimo-kontio@caruna.fi](mailto:noora.neilimo-kontio@caruna.fi), puh. 040 585 6702

Kunnioittavasti,

Caruna Oy